

Riigihangete 2009. aasta statistiline ülevaade

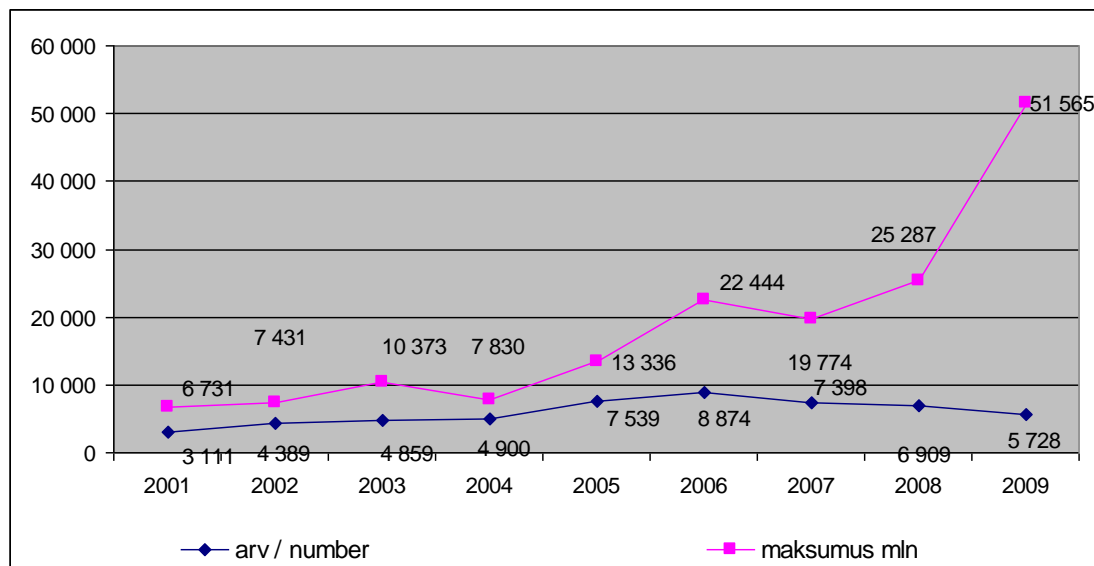
Riigihangete direktiivi kohaselt esitavad liikmesriigid Euroopa Komisjonile iga aasta 31. oktoobriks riigihangete statistilise aruande, mis käsitleb hankijate poolt eelmisel aastal sõlmitud asjade, teenuste ja ehitustööde riigihankelepinguid. Samade andmete alusel on koostatud käesolev ülevaade Eestis läbiviidud riigihangetest 2009. aastal.

Jooksvad riigihangete alased statistilised andmed on huvilisele pidevalt kättesaadavad Riiklikust riigihangete registrist (<https://riigihanked.riik.ee/>) statistiliste aruannete rubriigis, võimaldades koondada andmeid aastate, kuude, hankija liigi, hankemenetluse liigi või hanke objekti järgi.

Riigihangete arv oli 2009. aastal 5728 kogumaksumusega 51 565 miljonit krooni (riigihangete arvu aluseks on 2009. aastal riigihangete registrisse kantud hanketeade ja aruannete arv; riigihangete kogumaksumus on määratud riigihangete registris avaldatud aruannete alusel seisuga 30. september 2010).

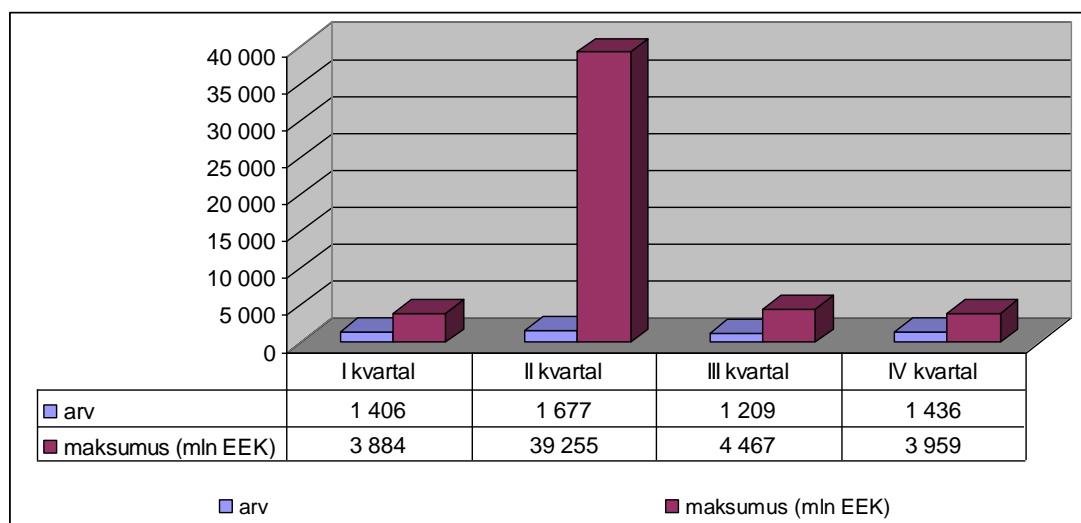
Joonisel 1 on kujutatud riigihangete arvu ja kogumaksumuse arengut aastatel 2001-2009. Riigihangete kogumaksumuse oluline suurenemine on seotud Eesti Haigekassa poolt sõlmitud pikaajaliste tervishoiu teenuste lepingutega.

Joonis 1. Riigihangete arv ja maksumus aastatel 2001-2009

Kvartalite lõikes on toodud hangete jaotus joonisel 2, kus on näha, et hangete arv ja kogumaksumus 2009. a kvartalite lõikes (va teine kvartal) on suhteliselt stabiilne. Teise kvartali hüppeline maksumuse kasv on seotud Eesti Haigekassa poolt sõlmitud pikaajaliste tervishoiu teenuste lepingutega, moodustades ligi 76% kogu teise kvartali hangete maksumusest. Viimase kvartali maksumust vähendab osaliselt asjaolu, et mitte kõik viimastel kuudel alustatud hanked pole jõudnud lepinguni ning samuti pole registrile esitatud veel suur osa aruandeid.

Joonis 2. Riigihangete arv ja maksumus 2009. aasta kvartalite lõikes

Hankemenetluste liigi järgi on arvukselt esikohal lihthanked* (alla siseriikliku riigihanke piirmäära jäävad hanked) (3 115), moodustades 55% kõigist menetlustest; järgneb avatud hankemenetlus (1 547), moodustades 27%; lihtsustatud korras teenuste tellimisi** (586), moodustades 10%; väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus (327), moodustades 6%; väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus (100), moodustades 2% ning ülejäänud hankemenetlused (piiratud hankemenetlus, võistlev dialoog, ideekonkurss ja kontsessioon) moodustavad kaduvväärtuse protsendi kõikidest hankemenetlustest.

Tabel 1. 2009. aasta riigihanked hankemenetluste liikide arvu ja maksumuse järgi

	Riigihangete			
	%	arv	%	maksumus (mln EEK)
Kokku	100%	5 728	100%	51 565
Lihthange*	54%	3 115	3%	1 779
Avatud hankemenetlus	27%	1 547	23%	11 707
Lihtsustatud korras teenuse tellimine**	10%	586	59%	30 642
Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus	6%	327	2%	786
Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus	2%	100	4%	1 835
Võistlev dialoog	0%	24	1%	370
Ideekonkurss	0%	19	0%	0***
Piiratud hankemenetlus	0%	9	9%	4 446
Kontsessioon	0%	1	0%	0

* Lihthange - riigihanke siseriiklikust piirmäärast allapoole jääv hange, mille puhul hankija peab järgima riigihangete teostamise head tava.

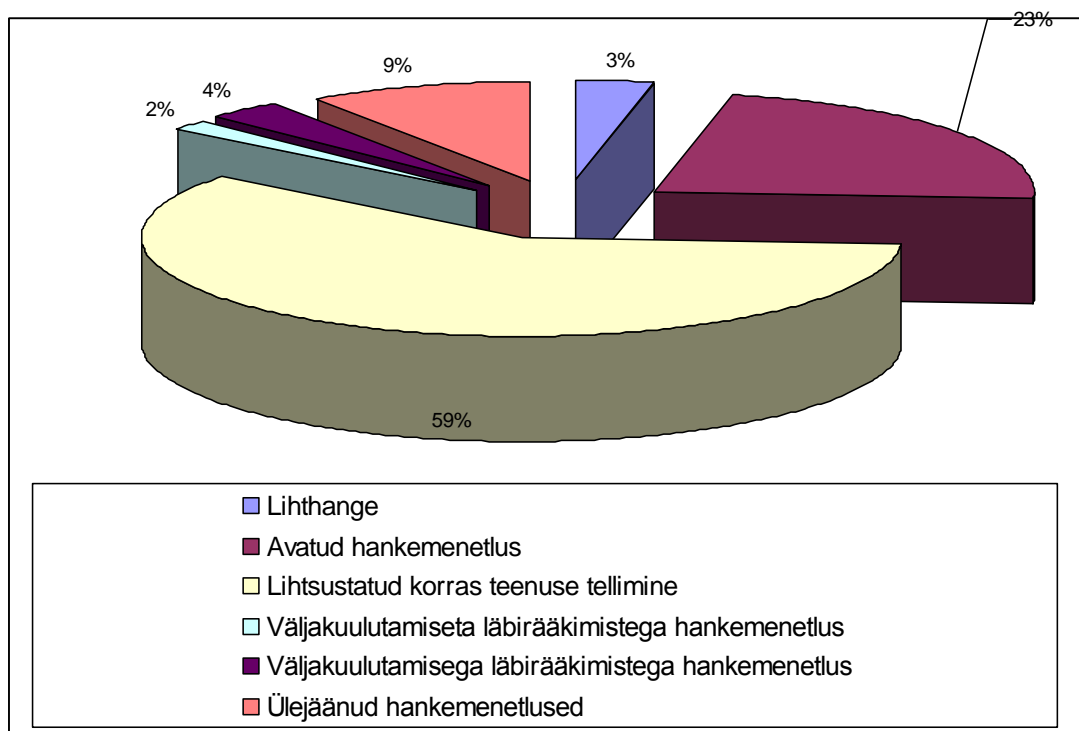
** Lihtsustatud korras teenuse tellimine toimub vastavalt riigihangete seaduse § 19 sätestatud korrale ja tingimustele.

*** 4,5% hangetest ei ole seisuga 30. september 2010 sõlmitud hankelepingut ning registrile pole esitatud hanke maksumust.

Riigihangete kogumaksumus oli 2009. aastal 51 565 miljonit krooni; hankemenetlused järjestuvad maksumuse järgi alljärgnevalt:

- lihtsustatud korras teenuste tellimine – 30 642 miljonit krooni, moodustades 61% kogumaksumusest;
- avatud hankemenetlus – 11 707 miljonit krooni, moodustades 23% kogumaksumusest;
- väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus – 1 835 miljonit krooni, moodustades 4% kogumaksumusest;
- lihthange – 1 779 miljonit krooni, moodustades 4% kogumaksumusest;
- väljakuulutamiseteta läbirääkimistega hankemenetlus – 786 miljonit krooni, moodustades 0% kogumaksumusest;
- ülejäänud hankemenetlused – 4816 miljonit krooni, moodustades 10% kogumaksumusest.

Joonis 3. 2009. aasta hankemenetlused maksumuse järgi

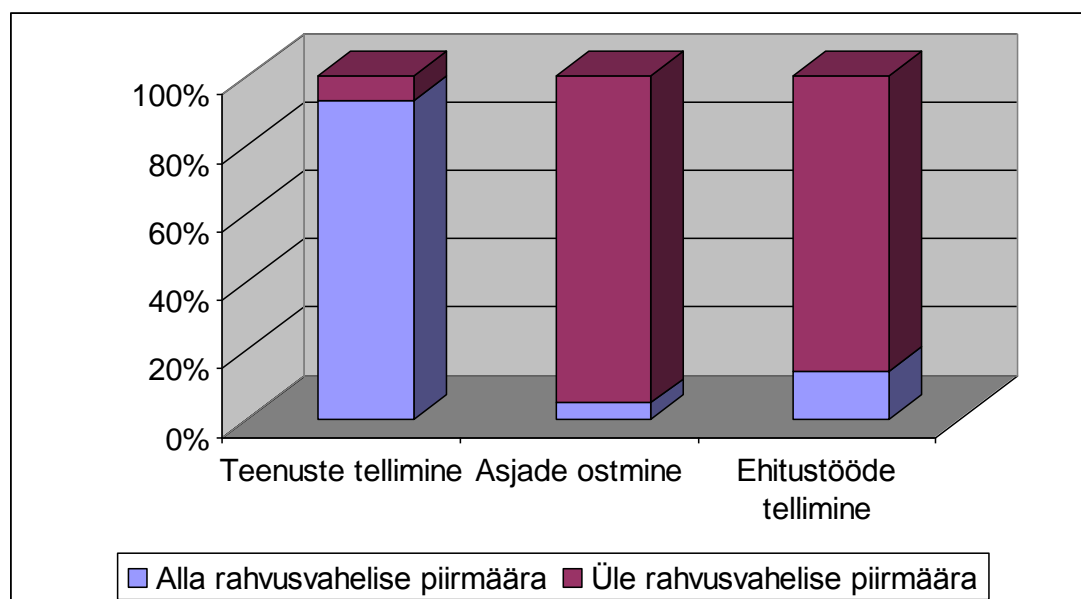

Hankelepingu piirmäärade lõikes on toodud ülevaade tabelis 2 ja joonisel 4.

Tabel 2. 2009. aasta riigihanked hankelepingu piirmäärade lõikes hangete arvu ja maksumuse järgi

	Riigihangete			
	Alla rahvusvahelise piimäär		Üle rahvusvaheline piimäär	
	arv	maksumus (mln EEK)	arv	maksumus (mln EEK)
Kokku	3858	2051	1870	49 514
Teenuste tellimine	1463	428	936	33 435
Asjade ostmine	1429	418	630	8 681
Ehitustööde tellimine	966	1 205	304	7 398

Joonis 4. 2009. aasta riigihanked hankelepingu piimäärade lõikes hangete kogumaksumuse järgi

Hankijate lõikes hankekuulutuste ja teadete vormides antud klassifikatsiooni alusel on hangete arv ning lepingute maksumus klassikalise sektori osas järgmine:

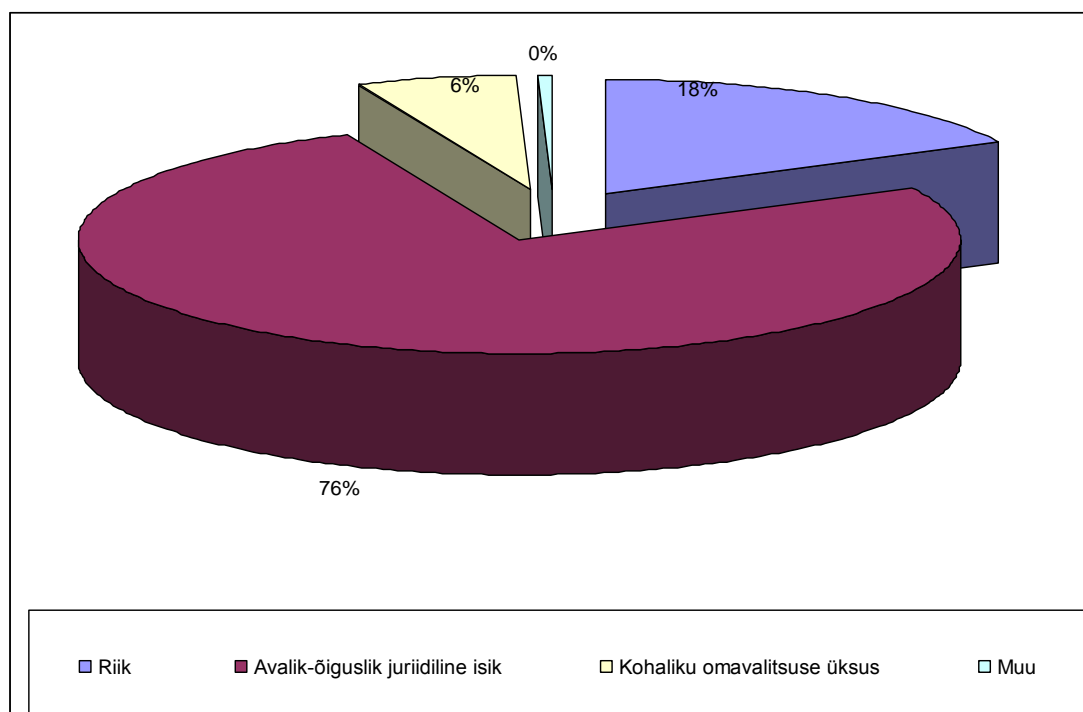
- riik – 2 192 hanget, moodustades hangete koguarvust 38%;
Pakkumuse esitas 8 263 pakkujat ja sõlmiti 2427 lepingut maksumusega 7 655 miljonit krooni.
- avalik-õiguslik juriidiline isik ja riigi kontrolli all olevad eraõiguslikud juriidilised isikud – 1 777 hanget, hangete koguarvust 31%;
Pakkumuse esitas 4 999 pakkujat ja sõlmiti 1 972 lepingut maksumusega 33 032 miljonit krooni.

- kohaliku omavalitsuse üksused – 1 494 hanget, moodustades hangete koguarvust 26%;
Pakkumuse esitas 6 569 pakkujat ja sõlmiti 1 557 lepingut maksumusega 2 573 miljonit krooni.
- muu hankija – 66 hanget, moodustades hangete koguarvust 1%.
Pakkumuse esitas 219 pakkujat ja sõlmiti 65 lepingut maksumusega 192 miljonit krooni.

Tabel 3. 2009. aasta riigihanked klassikalise sektori hankijate ja lepingulise maksumuse järgi

	Riigihangete			
	arv		lepinguline maksumus (mln EEK)	
Kokku	100%	5 529	100%	43 453
Riik	38%	2 192	18%	7 655
Kohaliku omavalitsuse üksus	31%	1 777	76%	33 032
Avalik-õiguslik juriidiline isik	26%	1 494	6%	2 573
Muu	1%	66	0%	193

Joonis 5. 2009. aasta riigihanked lepingulise maksumuse järgi klassikalise sektori hankijate lõikes

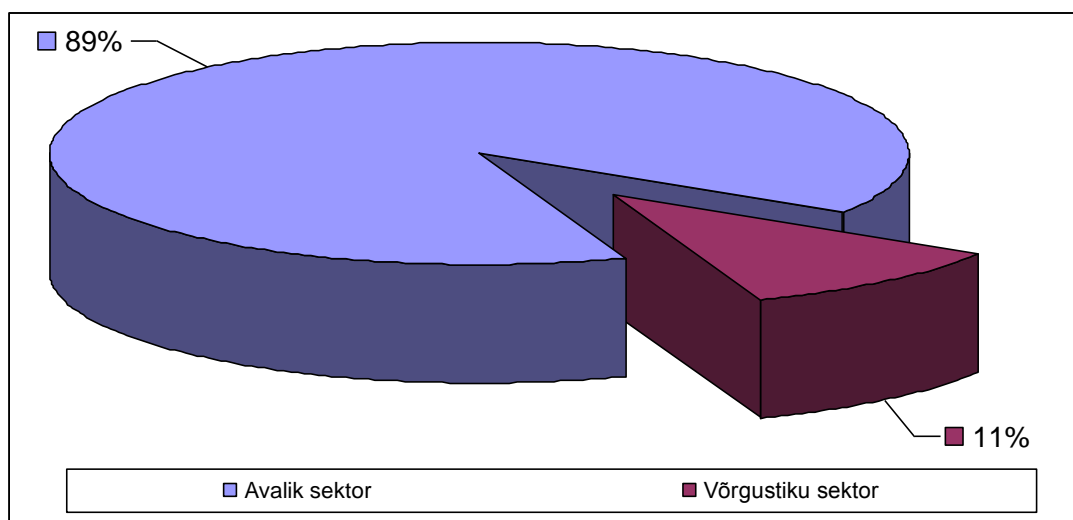

Hangete jaotus klassikalise ja võrgustiku sektori hankijate järgi on toodud tabelis 3 ja joonisel 5. Võrgustiku sektori hankijate hangete arv vähenes peale uue riigihangete seaduse jõustumist 01.05.2007 ligikaudu kümme korda.

Tabel 4. 2009. aasta riigihanked sektorite lõikes hangete arvu ja lepingulise maksumuse järgi

	Riigihangete			
	%	arv	%	lepinguline maksumus (mln EEK)
Kokku	100%	5728	100%	52 072
Klassikaline sektor	89%	5 529	83%	43 453
Võrgustiku sektor	11%	199	17%	8 619

Joonis 6. 2009. aasta riigihanked sektorite lõikes hangete arvu järgi

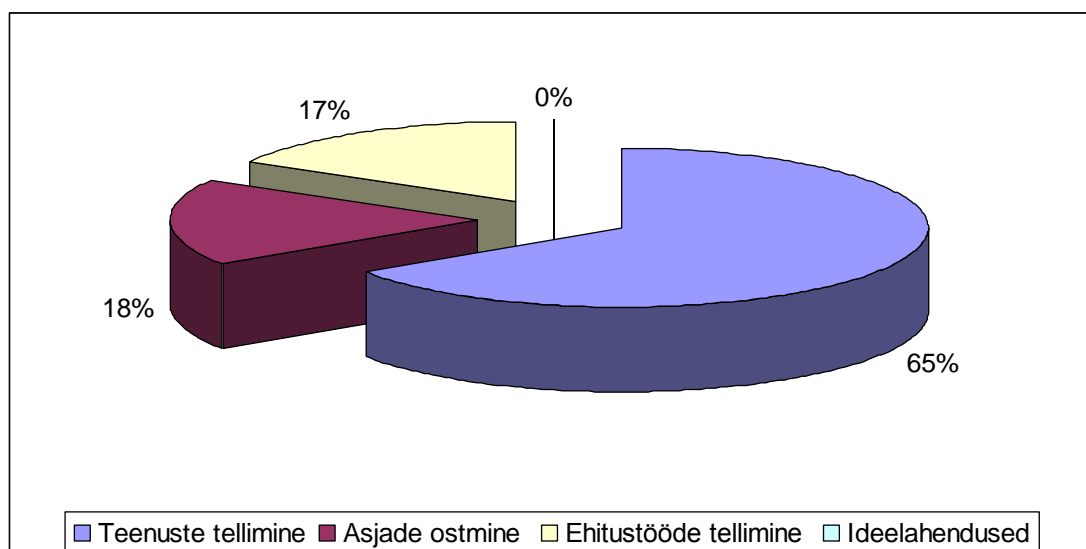
Hankelepingute eseme lõikes on arvuliselt kahanevas järjekorras hanked alljärgnevad (tabel 4 ja joonis 6):

- teenuste tellimine – 2 380 hanget lepingulise maksumusega 34 102 miljonit krooni, moodustades lepingulisest kogumaksumusest 65%;
- asjade ostmine – 2 059 hanget lepingulise maksumusega 9 244 miljonit krooni, moodustades lepingulisest kogumaksumusest 18%;
- ehitustööde tellimine – 1 270 hanget lepingulise maksumusega 8 685 miljonit krooni, moodustades lepingulisest kogumaksumusest 17%;
- ideekonkurssid – 19 konkurssi ja maksti välja auhindu ligi 41 miljonit krooni.

Tabel 5. 2009. aasta riigihanked hankelepingu eseme lõikes hangete arvu ja lepingulise maksumuse järgi

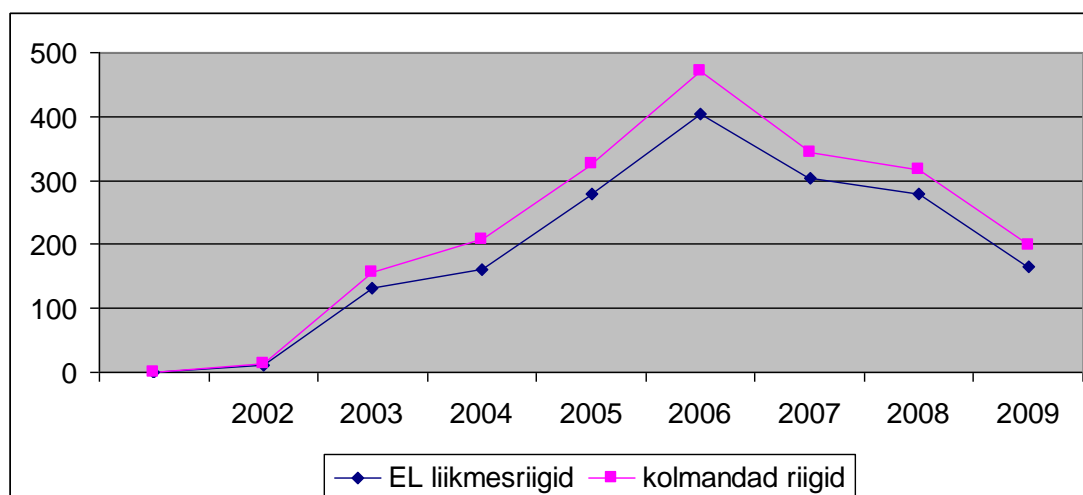
	Riigihangete			
	arv		lepinguline maksumus (mln EEK)	
Kokku	100%	5 728	100%	52 072
Teenuste tellimine	42%	2 380	65%	34 102
Asjade ostmine	36%	2 059	18%	9 244
Ehitustööde tellimine	22%	1 270	17%	8 685
Ideekonkursid	0%	19	0%	40

Joonis 7. 2009. aasta riigihanked hankelepingu eseme lõikes lepingulise maksumuse järgi

Pakkujate osas on välja toodud kaks pakkujate rühma: Euroopa Liidu liikmesriikide (esindatud on 16 Euroopa Liidu liikmesriiki, va Eesti) ja kolmandate riikide pakkujad (8 riiki väljastpoolt Euroopa Liitu).

Joonis 8. EL liikmesriikide ja kolmandate riikide pakkujatega sõlmitud lepingute arvuline võrdlus aastatel 2002 – 2009

Euroopa Liidu liikmesriikide pakkujatega on sõlmitud 165 riigihanke lepingut maksumusega 5 893 miljonit krooni, nendest:

- asjade ostmine - 109 lepingut;
- teenuste tellimine - 53 lepingut;
- ehitustööde tellimine - 3 lepingut.

Riigihanke lepingute arvu järgi reastuvad EL liikmesriigid järgnevalt (5 esimest): Soome (56), Suurbritannia (33), Saksamaa (23) ning võrdselt Tšehhi, Leedu ja Holland (6). Riigihanke lepingute maksumuse järgi reastuvad viis esimest riiki järgmiselt: Tšehhi, Soome, Saksamaa, Leedu ja Taani.

Kolmandate riikide pakkujatega on sõlmitud 33 riigihanke lepingut maksumusega 45 miljonit krooni, nendest:

- asjade ostmine - 26 lepingut;
- teenuste tellimine - 6 lepingut;
- ehitustööde tellimine - 1 lepingut.

Riigihanke lepingute arvu järgi reastuvad kolmandad riigid järgnevalt (5 esimest): Šveits (9), Ameerika Ühendriigid (8), Venemaa (7), Norra (3) ning võrdselt Kanada ja Ukraina (2). Riigihanke lepingute maksumuse järgi reastuvad viis esimest riiki järgmiselt: Venemaa, Iisrael, Šveits, Ameerika Ühendriigid, Hiina.

Kodumaiste pakkujatega on sõlmitud 6 041 riigihanke lepingut maksumusega 45 762 miljonit krooni, nendest:

- asjade ostmine - 2170 lepingut;
- teenuste tellimine - 2563 lepingut;
- ehitustööde tellimine - 1308 lepingut.